

บทที่ 5

ผลการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามต่อสินค้าเกษตรของไทยไปยังกลุ่มประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศบวกสาม จากแบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP)

การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามต่อสินค้าเกษตรของไทยไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศบวกสาม จากแบบจำลอง GTAP โดยอาศัย RunGTAP 3.59 และข้อมูลจาก GTAP Database version 7

ในการวิเคราะห์ผลของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนบวกสามในการศึกษานี้ประกอบด้วย ประเทศกลุ่มอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม และประเทศอื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Rest of south East Asia) และกลุ่มประเทศบวกสาม ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ประกอบด้วยกลุ่มสินค้าต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ
2. กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค
3. กลุ่มข้าวและธัญพืช
4. กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช
5. กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำมาจากน้ำตาล
6. กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง และนม
7. กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง

ในการศึกษาจะศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกลุ่มสมาชิกอาเซียนบวกสาม หลังจากมีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยมีการกำหนดให้ลดภาษีนำเข้าลงเท่ากับศูนย์ ซึ่งผลการศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค การค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

1. ระบบเศรษฐกิจมหภาค ประกอบด้วย

- การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของผลิตภัณฑ์ประชาชาติในประเทศเบื้องต้น (Change in value of GDP)
- ดัชนีราคาสินค้าของผู้บริโภค (Price index of consumption Expenditure)

2. การค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

- การเปลี่ยนแปลงในดุลการค้าระหว่างประเทศ (Change in Trade Balance)
- การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการนำเข้า (Value of Merchandise Regional Imports)
- การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการส่งออก (Value of Merchandise Regional Exports)

จากการวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนบวกสาม โดยอาศัยแบบจำลอง GTAP model สรุปผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

5.1 ผลกระทบที่มีต่อปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมหภาคระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศบวกสาม

เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้น (ตารางที่ 5.1) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสมาชิกอาเซียนจะได้รับผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางลบ โดยเฉพาะในกลุ่มยางพารา ในขณะที่ประเทศจีนจะได้ประโยชน์ในทุกกลุ่มสินค้า โดยเฉพาะกลุ่มสินค้ายางและของที่ทำด้วยยางที่ได้รับผลประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรีมากที่สุด

จากตารางที่ 5.3 แสดงให้เห็นว่าผลจากการจัดตั้ง เขตการค้าเสรี ส่งผลให้ประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนและกลุ่มประเทศบวกสาม มีดุลการค้าเกินดุลในทุกกลุ่มสินค้า ซึ่งประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการตั้งเขตการค้าเสรีมากที่สุดจากการที่มาจาก การเกินดุลการค้าคือ ประเทศจีน โดยกลุ่มสินค้าที่ได้เปรียบมากที่สุด คือ กลุ่มยางพารา สำหรับกลุ่มประเทศอาเซียน กลุ่มสินค้าที่ได้เปรียบในด้านดุลการค้ามากที่สุด คือ กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง เช่นเดียวกัน

ผลจากการศึกษาจากตารางที่ 5.4 และ ตารางที่ 5.5 แสดงให้เห็นว่าผลจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ของประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนและกลุ่มประเทศบวกสาม ส่งผลให้เกิดจากหดตัวในมูลค่าการส่งออก

และมูลค่าการนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนมีการหดตัวมากที่สุดในมูลค่าการนำเข้าในทุกกลุ่มสินค้า รองลงมาได้แก่ประเทศญี่ปุ่น

ตารางที่ 5.1 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้น

หน่วย: % การเปลี่ยนแปลง

รายการสินค้า	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	อาเซียน
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	-	0.0000	0.0000	0.0000
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-	0.0002	-0.0001	0.0001
กลุ่มข้าวและธัญพืช	0.0000	-0.0002	-0.0008	-0.0001
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	0.0001	0.0000	0.0000	-0.0002
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	0.0000	-0.0005	0.0000	-0.0003
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	0.0003	0.0004	0.0003	0.0001
กลุ่มซอส ซุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-
กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง	0.0017	0.0000	0.0003	-0.0023

ตารางที่ 5.2 ดัชนีราคาสินค้าของผู้บริโภค

หน่วย: % การเปลี่ยนแปลง

รายการสินค้า	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	อาเซียน
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	-	0.0000	0.0000	0.0000
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-	0.0012	0.0008	0.0001
กลุ่มข้าวและธัญพืช	0.0000	0.0000	0.0002	0.0000
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	0.0001	0.0000	0.0000	0.0000
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	0.0000	0.0003	0.0000	0.0005
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	0.0006	0.0005	0.0004	0.0007
กลุ่มซอส ซุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-
กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง	0.0020	0.0000	-0.0060	-0.0012

ตารางที่ 5.3 การเปลี่ยนแปลงในดุลการค้าระหว่างประเทศ

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการสินค้า	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	อาเซียน
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	-	0.2887	0.0583	0.0324
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-	4.0905	0.5227	0.3168
กลุ่มข้าวและธัญพืช	0.0293	0.4463	0.2033	0.1175
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	1.1445	0.0555	0.0891	0.6123
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	0.0149	5.4436	0.0407	1.1222
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	1.3750	1.4940	0.6687	1.6279
กลุ่มซอส ซุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-
กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง	15.9186	0.0584	2.2865	12.0720

ตารางที่ 5.4 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการนำเข้า

หน่วย: % การเปลี่ยนแปลง

รายการสินค้า	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	อาเซียน
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	-	-0.0083	-0.0075	-0.0252
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-	-0.1193	-0.0442	-0.0889
กลุ่มข้าวและธัญพืช	-0.0061	0.0595	0.1235	-0.0645
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	-0.0372	-0.0016	-0.0170	-0.1027
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	-0.0329	-0.6659	-0.0085	-1.0378
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	-0.1213	-0.0805	-0.0632	-0.1960
กลุ่มซอส ซุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-
กลุ่มยางและของที่ทำด้วยยาง	-0.1368	-0.0012	-0.0360	-0.0698

ตารางที่ 5.5 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการส่งออก

หน่วย: % การเปลี่ยนแปลง

รายการสินค้า	จีน	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	อาเซียน
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	-	-0.0017	-0.0022	-0.0130
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-	-0.0235	-0.0361	-0.0573
กลุ่มข้าวและธัญพืช	-0.0004	-0.0064	-0.0974	-0.0826
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	-0.0166	-0.0053	-0.0011	-0.0849
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	-0.0010	-1.4804	-0.0352	-1.1919
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	-0.0030	-0.0084	-0.0088	-0.0757
กลุ่มซอส ซุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-
กลุ่มยางและของที่ทำได้ด้วยยาง	-0.0637	-0.0002	-0.0179	-0.1573

5.2 ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามที่มีต่อไทย

จากผลการศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามที่มีต่อสินค้าเกษตร พบว่ามีผลต่อผลิตภัณฑ์ประมงชาติในประเทศเบื้องต้น มีการหดตัวลง โดยกลุ่มสินค้าที่มีการหดตัวลงมากที่สุดได้กลุ่มยางและของที่ทำได้ด้วยยาง

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาของผู้บริโภค พบว่ามีการปรับตัวลดลงในเกือบทุกรายการสินค้าหลังจากมีการปรับลดภาษีลงให้เป็นศูนย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มยางพาราและกลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง และนม

จากตารางแสดงให้เห็นว่าจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้าในสินค้ากลุ่มปลาและสัตว์น้ำ กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค และกลุ่มข้าวและธัญพืช ขณะเดียวกันก็ได้เปรียบดุลการค้าในสินค้ากลุ่มยางและของที่ทำได้ด้วยยาง เมื่อพิจารณาดุลการค้าของไทยในภาพรวมของสินค้าเกษตรที่ทำการศึกษาลើวนั้น พบว่าประเทศไทยยังมีความได้เปรียบดุลการค้ามากกว่าเสียเปรียบดุลการค้า

เมื่อดูผลการศึกษาทางด้านมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า พบว่าประเทศไทยจะมีการหดตัวในมูลค่าการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสินค้ากลุ่มยางและของที่ทำได้ด้วยยาง ส่วนมูลค่าการนำเข้าก็มีการหดตัวเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง และนม

โดยสรุปเมื่อพิจารณาผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามที่มีต่อสินค้าเกษตรของไทย ไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสาม พบว่าประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และประเทศสมาชิกอาเซียน จะได้รับผลกระทบในด้านมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้น แตกต่างกันไปตามรายการสินค้าและอัตราภาษีของแต่ละประเทศ แต่โดยรวมแล้วการลดภาษีสินค้าเกษตรของไทยส่งผลให้ดุลการค้าการของแต่ละประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศจีน สำหรับประเทศไทยแล้วนั้นผลกระทบจากการจัดตั้งเสรีการค้าอาเซียนบวกสามต่อสินค้าเกษตรนั้น ทำให้เศรษฐกิจมหภาคของไทยมีการหดตัวลดลง จึงสรุปได้ว่าการลดภาษีสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสามทำให้ประเทศไทยเสียประโยชน์มากกว่าได้ประโยชน์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 5.6 ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียนบวกสามที่มีต่อไทย

รายการสินค้า	เศรษฐกิจมหภาค		ปัจจัยภายนอก		
	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติใน ประเทศเบื้องต้น (% การเปลี่ยนแปลง)	ดัชนีราคาสินค้าของผู้บริโภค (% การเปลี่ยนแปลง)	ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	มูลค่าการส่งออก (%การเปลี่ยนแปลง)	มูลค่าการนำเข้า (%การเปลี่ยนแปลง)
กลุ่มปลาและสัตว์น้ำ	0.0000	0.0000	-0.0590	-0.0238	-0.0022
กลุ่มพืชผักเพื่อบริโภค	-0.0001	-0.0001	-0.2479	-0.0258	-0.0045
กลุ่มข้าวและธัญพืช	-0.0002	-0.0002	-0.3681	-0.0255	-0.0114
กลุ่มไขมันและน้ำมันจากพืช	0.0000	0.0000	0.0413	-0.0676	-0.0035
กลุ่มน้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	-0.0013	-0.0007	0.4786	-0.05772	-0.0870
กลุ่มของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง นม	-0.0022	-0.0011	2.9181	-0.1400	-0.0447
กลุ่มซอส ชุป น้ำปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ	-	-	-	-	-
กลุ่มเครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู	-	-	-	-	-
กลุ่มยางพารา	-0.0088	-0.0046	10.7845	-0.2533	-0.0638